

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL
VERSENYTANÁCS

☒ 1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

☎ 472-8864 ☏ Fax: 472-8860

Vj-141/2004/41.

Ikt. Sz.: ...../2004

A Gazdasági Versenyhivatal **Dow AgroSciences Hungary Növényvédőszer Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság** (Budapest), mint eljárás alá vont társasággal szemben, valószínűsíthető versenykorlátozó magatartás miatt indult versenyfelügyeleti eljárásban – a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (Tpv.) 72.§ a) pontja alapján elfogadta az alábbi

határozatot

A Versenytanács az eljárást megszünteti.

E határozattal szemben a kézhezvételétől számított 30 napon belül az eljárás alá vont a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtandó, de a Fővárosi Bírósághoz címzett keresettel élhet.

Indokolás

I.

Tényállás

1. Az eljárás tárgya és a vizsgálat indításának körülményei

1. 2004. április 24-én beadvány érkezett a Gazdasági Versenyhivatalhoz (a továbbiakban mint GVH), amelyben a bejelentő előadta, hogy 2003. novembere és 2004. márciusa között több ízben is megkereste az eljárás alá vont vállalkozást abból a célból, hogy szerződést kössön jelentős mennyiségű növényvédő szer megvételére. A bejelentőt ekkor egy nagykereskedő céghez irányította az eljárás alá vont vállalkozás, amely azonban jutalékkal és költségeivel terhelt áron kínálta a termékeket. Ezt a bejelentő sérelmezte, mivel

kedvezőtlenebb helyzetet eredményezett számára, mintha az eljárás alá vont vállalkozástól közvetlenül vásárolhatna azonos feltételek mellett, mint annak nagykereskedői.

2. A GVH Kereskedelmi Irodája a bejelentő panaszát elutasította arra hivatkozván, hogy nem vélelmezhető a gazdasági erőfölény. A bejelentő a határozat ellen fellebbezéssel élt, amelynek a Versenytanács helyt adott és 2004. július 21-én elrendelte a versenyfelügyeleti eljárás lefolytatását.
3. A versenyfelügyeleti eljárás annak vizsgálatára indult 2004. augusztus 9. napján, hogy a Dow AgroSciences Hungary Kft. (továbbiakban, mint Dow AgroSciences Kft.) tevékenysége sérti-e a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló többször módosított 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban, mint Tpv.) 11. §-ában szabályozott, a gazdasági versenyt korlátozó megállapodás tilalmáról szóló rendelkezéseket.
4. 2004. november 3. napján a GVH az eljárást kiterjesztette annak vizsgálatára, hogy elkülöníthető-e olyan piaci szegmens, amely önálló piacnak minősül a Dow AgroSciences Kft. által is forgalmazott termékek tekintetében, és ha igen, akkor azon az eljárás alá vont vállalkozás gazdasági erőfölényben van-e és a magatartása sérti-e Tpv. 21. §-át.
5. 2004. december 3. napján a Kereskedelmi Iroda az eljárás megszüntetését javasolta jogsértés hiányára hivatkozva. A Versenytanács 2005. január 22. napján a Tpv. 72. § (1) b) pontja alapján az iratokat a vizsgálónak visszaadta a tényállás tisztázása érdekében.

2. Az eljárás alá vont vállalkozás

6. A Dow AgroSciences Kft. 2001. decemberében alakult. Az alapításban a Dow AgroSciences Switzerland S.A. és a Dow AgroSciences Polska S.p.z.o.o. vett részt. A vállalkozáscsoport anyavállalata a The Dow Chemical Company. Az általa tulajdonolt vállalkozáscsoport a világ egyik vezető vegyipari vállalata. Az eljárás alá vont társaság elődjének tekinthető a Dow Elanco Magyarországi képviselő, amely 1989-ben alakult, majd 1998-ban a Dow Chemical megvásárolta a részvények 100 százalékát és átkeresztelte a vállalatot Dow AgroSciences Magyarországi Képviselőre. Ez utóbbi 2001. végéig közvetlen kereskedelmi képviselőként működött, majd később a 2001-es átkeresztelésekor nyerte el mai formáját Dow AgroSciences Növényvédőszer Kereskedelmi Kft. néven.
7. A vállalkozás fő tevékenységi köre növényvédő szer (különösen gyomirtó-, rovarirtó- és gombaölő szerek) nagykereskedelme és az ezekhez tartozó szaktanácsadás. A vállalkozás az egész országra kiterjedő ügyfélkörrel

rendelkezik és az általa forgalmazott termékek szállítás költségei elhanyagolhatóak.

8. A vállalkozás legismertebb termékei a Starane, a Lontrel és a Goal gyomirtó szerek, továbbá a Dithane és Karathane gombaölő szerek.

3. A növényvédő szerek piaca

9. A növényvédő szerek forgalomba hozatala Magyarországon engedélyhez kötött tevékenység, amelyet a növényvédelemről szóló 2000. évi XXXV. törvény szabályoz. A jogszabály által meghatározott kategóriákba sorolt szereket csak az előírt szakmai képesítéssel rendelkezők forgalmazhatják, illetve használhatják fel. A törvény értelmében növényvédő szer alatt a növényvédő szer hatóanyagot vagy hatóanyagokat tartalmazó, általában segéd- és adalékanyagokkal a gyakorlati növényvédelmi feladatok kivitelezéséhez alkalmas formulációban előállított készítményeket kell érteni. Növényvédelem alatt pedig a növények, növényi termékek károsítóinak behurcolását, elterjedését, kármegelőzését szolgáló intézkedések, valamint a kárelhárításra alkalmas hatékony eljárások alkalmazásának összességét kell érteni.
10. Magyarországon az engedélyezett növényvédő szerek száma 750 és 800 között van. A növényvédő szerek engedélyeztetése bonyolult és hosszú időt igénybe vevő feladat, amely során számos vizsgálatot elemzik a növényvédő szert. A növényvédő szereket I.-III. kategóriákba lehet sorolni, amelyek közül az I. és II. kategóriába tartozókat csak megfelelő képesítéssel lehet forgalmazni. A 2000. évi XXXV. törvény mellett két további jogszabály rendelkezik a forgalmazásról: (1) a 89/2004. (V.15.) FVM. rendelet a növényvédő szerek forgalomba hozatalának engedélyezéséről, valamint a növényvédő szerek csomagolásáról, jelöléséről, tárolásáról és szállításáról, továbbá (2) a 156/2002. (VII. 11.) Korm. rendelet a növényvédő szerek kis- és nagykereskedelmi forgalmazásának részletes szabályairól.
11. A növényvédő szerek engedélyeztetése bonyolult, hosszú időt igénybe vevő, jelentős költséggel járó eljárás, melynek során kémiai, biológiai, toxikológiai vizsgálatokkal mérik a termék hatékonyságát, továbbá az emberre és a környezetre gyakorolt előnyös és hátrányos hatásait. Az új termékeket kifejlesztő vállalkozások a generikus készítményekre vonatkozó szabályokra tekintettel 10 év alatt várják a befektetett erőforrásaik megtérülését.
12. A növényvédő szereket az alapvető felhasználási cél különbözősége szerint – a szakmában szokásos módon – három csoportba sorolják: gyomirtók, gombaölők és rovarölők. A magyar piacon jelenlévő vállalkozások többsége mindhárom árucsoportban képviselteti magát.

13. A jelentős számú vállalkozás által előállított növényvédő szerek értékesítésével több száz forgalmazó foglalkozik Magyarországon. Az engedéllyel rendelkező cégek területi képviselők segítségével terítik termékeiket a növényvédő szer nagykereskedőknek, és ezen nagykereskedőkön keresztül kerülnek a szerek kiskereskedelmi forgalomba és a fogyasztókhoz. A közvetlen értékesítés elhanyagolható.
14. A piacra lépés tekintetében el kell különíteni egymástól a növényvédő szer gyártását és annak forgalmazását. Míg a növényvédő szer gyártása esetén egy-egy termék kifejlesztése és bevezetése nagy költségekkel jár, addig a forgalmazás esetében a piacra lépés lehetősége szinte korlátlan, pusztán a jogszabályi előírások betartása és az engedélyek beszerzése jelenthet időbeli akadályt.
15. Magyarországon a világ jelentősnek számító forgalmazói jelen vannak. A magyarországi növényvédő szer piac relatív átlátható piac, mert a forgalmazásról az Agrárgazdasági Kutató és Informatikai Intézet kimutatást készít. Az eljárás alá vont vállalkozás piaci részesedése 2003-ban a növényvédő szerek piacán - ezen kimutatás alapján - 7 százalék körüli. Az eljárás alá vont vállalkozás „Az éves beszámoló kiegészítő mellékletében” (2003) a saját piaci részesedését – Magyarországon – az árbevétel alapján 9-9,5 százalékra teszi, amely árbevétel három fő termékcsoporthoz származik (gyomirtó szerek, rovarölő szerek és gombaölő szerek).

II.

A kifogásolt magatartások

16. Az eljárás alá vont társaság jelenleg tíz forgalmazóval áll szerződéses kapcsolatban. Ezek a forgalmazók, a versenytársak forgalmazási rendszeréhez hasonlóan, az ország nagy részét lefedik. A társaság a forgalmazókkal közel azonos feltételekkel kötött szerződéseket. A szerződések közös elemei, hogy mindegyik tartalmaz rendelkezéseket hitelkeretre, halasztott fizetési kedvezményekre, készletvédelemre és rabatra. Ezekből a rabatra vonatkozó rendelkezések térnek el jelentősen egymástól és mind forgalom, mind pedig egyes termékekre lebontva jelennek meg a kedvezmények. A szerződések tartalmazznak továbbá egy ajánlott árképzést (3-5% százalékos árrés) és egy olyan kikötést, amely tartalmazza, hogy a Dow AgroSciences Kft. nem fizet rabattot, ha a termékeket a Kft. által kiadott „listás” ár alatti áron értékesítik a szerződő felek. A terméklistán szereplő áruk forgalmazása csak Magyarországon engedélyezett.

III.

A vizsgálati jelentés

17. Az eljárás alá vont társaság forgalmazási rendszere szelektív forgalmazási rendszer, amelynek jellemzője egyrészt, hogy korlátozzák a szerződéses kereskedők számát, másrészt pedig a viszonteladási lehetőségeket.
18. Az érintett termékek vonatkozásában, a termék értékesítésével összefüggő megállapodások, a termék jellegéből adódóan csak szelektív értékesítés keretében köthetők meg. Ez következik egyrészt a termékek forgalmazására irányadó jogszabályokból, másrészt a vertikális megállapodások egyes csoportjainak a versenykorlátozás tilalma alól történő mentesítéséről szóló 55/2002. (III.26.) Korm. Rendelet 5. § f) pontjából, amely meghatározza a szelektív forgalmazási rendszer fogalmát.
19. A vizsgálati jelentés szerint a tíz magyarországi vállalkozással kötött megállapodás nem tartalmaz olyan kritériumokat, amelyek versenyjogi szempontból aggályosak lennének. A vizsgálati jelentés tartalmazza annak elemzését, hogy a megállapodások tartalmazzanak-e többletkötelezettséget a viszonteladókra nézve, tiltják-e más szállítók termékeinek értékesítését, a minimális rendelési érték kikötésének vizsgálatát, az árkedvezmény adásának módját, az 55/2002. (III.26.) Korm. rendelet előírásának való megfeleltethetőséget, a csekély jelentőséget és a vételi vagy eladási árak esetleges közvetlen vagy közvetett meghatározásának elemzését.
20. A piac jelentősebb szereplői által a GVH részére eljuttatott nyilatkozatok és információk alapján megállapítható, hogy a piac jelentősebb szereplői kiterjedt disztribútori hálózattal rendelkeznek, de nyitottak minden olyan kereskedelmi partner kiszolgálására, akik a növényvédő szer kereskedelmére vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelnek és a hatósági engedélyekkel rendelkeznek. A vállalkozások által kidolgozott szerződések többsége minimum mennyiséget ír elő egy-egy rendelés esetére.
21. A vizsgált tevékenység minőségi jellegű szelektív forgalmazási rendszer, amely a 'Felelős Gondolkodás' vállalati politikán alapul. A vállalati politika, azonban nem tartalmaz többlet elemet a jogszabályi előírásokhoz képest. Maga a szelektív forgalmazási rendszer egyebekben az adott termék sajátosságaiból is fakad. A piacon érvényesülő forgalmazási rendszerek együttes hatása alkalmas lehet arra, hogy korlátozza a versenyt, azonban a rendelkezésre álló információk alapján ilyen hatás nem volt valószínűsíthető.
22. A fentebb kifejtettekre tekintettel az eljárás alá vont vállalkozás piaci magatartása nem ütközik a Tpv. 11. § (1) és (2) bekezdésének g) valamint h) pontjaiba.
23. Az eljárás kiterjedt annak vizsgálatára is, hogy a Dow AgroSciences Kft. erőfölényes helyzetben van-e a növényvédő szerek egyes, elkülöníthető részpiacán. Az eljárás során hat termék esetében merült fel ennek a lehetősége,

így pedig a Dithane, Electis, Goal, Runner, Starane és a Systhane termékek esetében.

24. A Tpv. 22. § (1) bekezdés alkalmazásában a vizsgálati jelentés kiemeli, hogy a növényvédő szerek országos piacán számos versenytárs van jelen és az érintett piacon erős a verseny. A Dow AgroSciences Kft. ezen a piacon 10 százalékos alatti piaci részesedéssel bír. Az eljárás során vizsgált hat termékről megállapítható, hogy azoknak léteznek helyettesítő termékei.
25. A fentebb kifejtettek alapján a vizsgáló indítványozta, hogy a Versenytanács jogsértés hiányában szüntesse meg az eljárást.

IV.

Az eljárás alá vont álláspontja

26. Az eljárás alá vont vállalkozás álláspontja szerint forgalmazási rendszerük szelektív forgalmazási rendszer, mivel a forgalmazók túlnyomó részt minőségi szempontok alapján kerülnek kiválasztásra és a forgalmazók csak végfelhasználóknak vagy – főleg a jogszabályi előírások, illetve a 'Felelős Gondolkodás'-nak való megfelelés miatt – más felhatalmazott forgalmazónak értékesíthetnek.
27. A fentebb kifejtetteknek megfelelően a Dow AgroSciences Kft. csak olyan vállalkozásokkal köt szerződést, amelyek mindenben és maradéktalanul megfelelnek a Dow AgroSciences cégcsoport egész világra kiterjedő ún. 'Felelős Gondoskodás' („Responsible Care”) elnevezésű, feltételrendszerének. Ez a vállalati politika részletesen kidolgozott programként működik. A 'Felelős Gondolkodás' előírásainak azon vállalkozások felelnek meg, amelyek (i) megfelelő szakképesítéssel rendelkeznek, (ii) forgalmazói engedéllyel rendelkeznek, (iii) megfelelő, engedélyezett üzlettel és raktárral rendelkeznek, és (iv) hajlandóak arra, hogy a Dow AgroSciences Kft.-vel folyamatosan együttműködjenek a forgalmazási tevékenység biztonságának ellenőrzése során.
28. Az eljárás alá vont vállalkozás beadványában hivatkozik mind a GVH korábbi gyakorlatára, mind pedig az Európai Közösségek irányadó gyakorlatára. Utóbbin belül a Metro v. Commission (26/76 [1977] ECR 1875) ügyre. Az elsődleges álláspontja ebben a tekintetben az, hogy az általa működtetett forgalmazási rendszer túlnyomórészt minőségi forgalmazási rendszer, és így nem esik a Tpv. 11. § (1) bekezdésben írt tilalom hatálya alá. Különösen így van ez, ha a Metro-esetben kifejtett szempontokat figyelembe vesszük.
29. Az eljárás alá vont társaság másodlagos álláspontja szerint a szelektív forgalmazási rendszerét megtestesítő megállapodások csekély jelentőségűek, és

így azok nem esnek a Tpv. 11. § (1) bekezdésben írt tilalom hatálya alá, ugyanis a társaság és forgalmazói, valamint a tőlük nem független vállalkozások érintett piaci részesedése nem haladja meg a 10 százalékot. Megjegyzi továbbá, hogy a Tpv. 13. § (2) bekezdésének a) és b) pontja csak horizontális megállapodásokra vonatkozik, a szóban forgó megállapodások azonban vertikális megállapodások, amelyek nem versenytársak között kötöttek.

30. Amennyiben a fentebb kifejtetteket a Versenytanács nem találná megalapozottnak, a szelektív forgalmazási rendszer illetve az azt megtestesítő megállapodások a csoportmentességi rendelet hatálya alá esnek, tekintettel arra, hogy a társaság piaci részesedése egyik érintett piacon sem haladja meg a Korm. rendelet 2. § (1) bekezdésében meghatározott 30 százalékos piaci részesedést.
31. A Tpv. 22. §-a tekintetében az eljárás alá vont társaság előadja, hogy álláspontja szerint - a GVH korábbi gyakorlatával egyezően - az érintett piac a magyarországi növényvédő szerek piaca, különösen a gombaölők, gyomirtók és rovarölők piaca. Mivel az eljárás alá vont társaság piaci részesedése egyik szegmensben sem haladja meg a 10 százalékot, így erőfölényes helyzetben egy sokszereplős piacon nem lehet.
32. Az eljárás alá vont vállalkozás a 2005. január 7. napján kelt beadványában előadta, hogy a vizsgálat tárgyát képező disztribútori szerződések 2004. május 1. előtt kerültek megkötésre. A szerződés általános rendelkezései szerint a felek egymással legkésőbb 2004. november 15-ig elszámolnak a szerződésből eredő szolgáltatások vonatkozásában. A szerződés kifejezetten rögzíti azt is, hogy 2004. november 30-án a szerződés teljesítés hiányában is megszűnik. A 2004. évi XXX. törvénnyel kihirdetett Csatlakozási Szerződés II. Mellékletének V/7. pontja akként rendelkezik, hogy az Európai Közösséget alapító szerződés (a továbbiakban mint EKSZ) 81. cikk (3) bekezdésének a vertikális megállapodások és összehangolt magatartások csoportjaira történő alkalmazása során, az EKSZ 81. cikkének (1) bekezdésében foglalt tilalmat nem kell azokra a megállapodásokra alkalmazni, amelyek ... Magyarország csatlakozásának időpontjában már léteztek, és amelyek a csatlakozás következtében a 81. cikk (1) bekezdésének hatálya alá tartoznak, feltéve, hogy ezeket a csatlakozástól számított hat hónapon belül úgy módosítják, hogy megfeleljenek a Bizottság 1999. december 22-i 2790/99/EK rendeletében foglaltaknak. Mivel ennek az előírásnak a Dow AgroSciences Kft. az arra rendelkezésre álló határidőn belül eleget tett és 2005-re vonatkozóan olyan szerződéseket köt, amelyek a 2790/1999. sz. rendelet előírásainak megfelelnek és szinte bizonyosan a Bizottság 2001-es közleményében foglalt de minimis szabály rendelkezéseinek is megfelelnek, ezért a jogsértés hiányára történő hivatkozással kérték az eljárás megszüntetését.

33. A fentiekre tekintettel a társaság indítványozza az eljárás megszüntetését jogsértés hiányában.

V. Jogi háttér

34. A Tpv. 1. §-a szerint a törvény hatálya kiterjed a jogi személyeknek a Magyar Köztársaság területén tanúsított piaci magatartására, kivéve ha törvény eltérően nem rendelkezik.

35. A Tpv. 11. § (1) bekezdése alapján tilos a vállalkozások közötti megállapodás, amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza, vagy ilyen hatást fejthet, illetve fejt ki. A (2) bekezdés példálózó jelleggel tartalmazza azokat a megállapodásokat, melyek versenykorlátozást valósíthatnak meg. Ezekből kiemelendő, hogy a tilalom vonatkozik különösen:

- vételi vagy eladási árak, valamint az egyéb üzleti feltételek közvetlen vagy közvetett meghatározására;
- arra az esetre, ha azonos értékű vagy jellegű ügyletek tekintetében az üzletfeleket megkülönböztetik, ideértve olyan árak, fizetési határidők, megkülönböztető eladási vagy vételi feltételek vagy módszerek alkalmazását, amelyek egyes üzletfeleknek hátrányt okoznak a versenyben;
- a szerződéskötés olyan kötelezettségek vállalásától történő függővé tétele, amelyek természetüknél fogva, illetve a szokásos szerződési gyakorlatra figyelemmel nem tartoznak a szerződés tárgyához;

36. A Tpv. 13. § (1) bekezdése alapján nem esik a tilalom alá a megállapodás, ha csekély jelentőségű. A (2) bekezdés alapján csekély jelentőségű a megállapodás, ha a megállapodást kötő feleknek és az azoktól nem független vállalkozásoknak az együttes részesedése az érintett piacon a tíz százalékot nem haladja meg, kivéve, ha az a vételi vagy az eladási árak versenytársak közötti közvetlen vagy közvetett meghatározására vonatkozik.

37. A Tpv. 16. §-a értelmében a Kormány rendeletben mentesítheti a megállapodások meghatározott csoportjait a 11. §-ban foglalt tilalom alól, melyről a 17. §-ban foglalt szempontok figyelembe vételével rendelkezhet.

38. A vertikális megállapodások egyes csoportjainak a versenykorlátozás alól történő mentesítéséről szóló 55/2002. (III.26.) Korm. rendelet, az 1. § (1) bekezdésében kimondja, hogy a rendelet alapján mentesül a gazdasági versenyt korlátozó megállapodásokra vonatkozó tilalom (Tpv. 11. §) alól az a megállapodás, amelyben a résztvevő vállalkozások mindegyike a termelési vagy forgalmazási lánc egymástól eltérő szintjén működik, és amely azokra a feltételekre vonatkozik, amelyek mellett egyes áruknak vagy szolgáltatásoknak

a felek általi vásárlása, értékesítése vagy viszonteladása történik (a továbbiakban: vertikális megállapodás).

39. A Tpv. 22. § (1) bekezdése alapján gazdasági erőfölényben van az érintett piacon, aki gazdasági tevékenységét a piac többi résztvevőjétől nagymértékben függetlenül folytathatja, anélkül, hogy piaci magatartásának meghatározásakor érdemben tekintettel kellene lennie versenytársainak, szállítóinak, vevőinek és más üzletfeleinek vele kapcsolatos piaci magatartására. A (2) bekezdés értelmében a gazdasági erőfölény megítéléséhez vizsgálni kell különösen a) azt, hogy az érintett piacra való belépés és az onnan történő kilépés milyen kööttségekkel és kockázattal jár, illetve, hogy milyen műszaki, gazdasági vagy jogi feltételek megvalósítását igényli; b) a vállalkozás vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetét, illetve annak alakulását; c) az érintett piac szerkezetét, a piaci részesedések arányát, a piac vevőinek magatartását, valamint a vállalkozásnak a piac alakulására gyakorolt gazdasági befolyását.

VI.

A Versenytanács döntése

1. A Tpv. 11. §-ának és 13. §-ának alkalmazása

40. A Versenytanács a feltárt bizonyítékok alapján, a vizsgáló jelentésében foglalt figyelembevételével, áttekintette a vizsgált magatartások törvénybe ütközőségét.

41. A korábban kifejtettekre tekintettel az érintett termékpiac a növényvédő szerek piaca. Mivel az eljárás alá vont vállalkozás a versenytársaihoz hasonló, széles termékpalettával rendelkezik, a Versenytanács, – a piac egyéb fentebb kifejtett adottságaira is tekintettel – nem látta indokoltnak jelen eljárás kapcsán a termékpiac részletesebb vizsgálatát a gazdasági versenyt korlátozó megállapodások tilalmára vonatkozó rendelkezések kapcsán.

42. A Versenytanács a vevők beszerzési forrásaira és a jogi szabályozásra tekintettel Magyarországot tekintette az érintett földrajzi piacnak.

43. A vizsgálat tárgyát képező szelektív forgalmazási rendszer szerződésai alkalmasak lehetnek a gazdasági verseny korlátozására. Erre vonatkozóan a Tpv. 11. §-a tilalmat fogalmaz meg, amely tilalom azonban nem feltétlen, mivel a törvény több szempontból is kivételt vagy mentesítést enged meg. A Tpv. 13. §-a kimondja, hogy a csekély jelentőségű megállapodások nem esnek a tilalom alá. Ezen rendelkezés célja, hogy a verseny megzavarására vagy korlátozására, csekély súlyuknál fogva alkalmatlan megállapodások mentesüljenek a tilalom alól. A csekély jelentőségű megállapodások ugyanis

nem alkalmasak arra, hogy a piaci folyamatokat megzavarják, a versenyt akadályozzák, korlátozzák vagy torzítsák. Amennyiben tehát egy megállapodás csekély súlyú, akkor a csoportmentességi rendeletek alkalmazhatóságát nem szükséges vizsgálni.

44. Mivel a vizsgálat során megállapítást nyert, hogy az érintett vállalkozás piaci részesedése a növényvédő szerek magyarországi piacán és annak egyes szegmensein sem haladja meg a 10 százalékot, ezért megállapítható, hogy a szóban forgó megállapodások a Tpv.13. §-a értelmében csekély jelentőségűek.
45. A GVH által vizsgált megállapodásokban az eljárás alá vont vállalkozás ajánlott eladási árat határoz meg. A Versenytanács megjegyzi, hogy a hatályos magyar szabályozás alapján az eljárás alá vont vállalkozás által meghatározott ajánlott eladási árak nem minősülnek olyannak, amelyek a Tpv. és az azon alapuló jogszabályok alapján tiltottak lennének. Az Európai Bizottság vertikális korlátozásokról szóló iránymutatása (2000/C 291/01) azonban hangsúlyozza, hogy az Európai Közösséget alapító szerződés 81. cikke vonatkozik azokra a megállapodásokra is, amelyek az Európai Bizottság csekély jelentőségű megállapodásokról megalkotott közleményében foglaltak szerint (A Bizottság közleménye az Európai Közösséget létrehozó szerződés 81. cikke (1) bekezdése szerint a versenyt érzékelhetően nem korlátozó, csekély jelentőségű (de minimis) megállapodásokról (2001/C 368/07)) különösen súlyos korlátozásoknak minősülnek. Ilyennek minősülhet adott esetben az ajánlott eladási ár is. A Versenytanács ennek lehetőségét jelen eljárásban nem vizsgálta, tekintettel az eljárás alá vont vállalkozás által a 32. pontban kifejtettre.
46. A Versenytanács a továbbiakban megvizsgálta, hogy valószínűsíthető-e a piacon érvényesülő forgalmazási rendszerek versenyre káros kumulatív hatása (együttes, párhuzamos vagy halmozott hatása). Általában akkor állapítható meg kumulatív hatás, ha az érintett piacon fennálló hasonló vertikális korlátozások párhuzamos hálózatai következtében valószínűsíthető az érintett piachoz való hozzáférés vagy a piacon uralkodó verseny érzékelhető mértékű korlátozása. Ez pedig különösen akkor fordulhat elő, ha a piac jelentős részét lefedő párhuzamos szelektív forgalmazási hálózatok olyan kiválasztási szempontokat alkalmaznak, amelyeket nem indokol az adott áru természete, vagy hátrányos megkülönböztetést alkalmaznak bizonyos, az adott árut értékesíteni képes forgalmazási formákkal szemben.
47. A jelen eljárásban észlelt korlátozások a termék jellegéből fakadnak és a növényvédő szerek értékesítése terén indokoltak, azokat mindegyik vállalkozás alkalmazza. A Versenytanács nem észlelt arra utaló jeleket, hogy a piaci versenyt érzékelhető mértékben korlátoznák az észlelt szerződéses kikötések. Az is megállapítást nyert, hogy mind a gyártók képviselői, mind a nagyobb forgalmazók szinte egész Magyarország területén jelen vannak és a szerződéses kikötéseikben nem kötnek ki olyan feltételeket, amelyek indokolatlanul nehezítenék a piacra lépést.

48. A fentebb kifejtettekre tekintettel az eljárás alá vont vállalkozás nem követett el a Tpv. 11. §-ába ütköző magatartást.

2. A Tpv. 22. § alkalmazása

49. A Tpv. 22. §-a tekintetében megállapítást nyert, hogy az eljárás alá vont vállalkozás az érintett piacon, illetve annak egyes szegmenseiben is 10 százalékos alatti piaci részesedéssel bír. A GVH a Vj-181/2001/38. sz. határozatban már utalt arra, hogy egyes növénycsoportonként más-más szerek használandóak, amely alapján megalapozott lehet a növényvédő szerek piacának részletesebb bontása. A Versenytanács a Tpv. 22. §-ának alkalmazása szempontjából elkülönítlen vizsgálta a gyomirtásra, rovarölésre és gombaölésre kifejlesztett termékek piaci szegmensét, illetve az eljárás alá vont vállalkozás által gyártott termékeknek ezeken a piaci szegmenseken betöltött szerepét.

50. A növényvédő szereket az alapvető felhasználási cél különbözősége szerint három csoportba sorolják: gyomírók, gombaölők és rovarölők. Ezekben belül további csoportok különíthetők el az egyes védeni kívánt növények, illetve a különböző irtani (ölni) szándékozott kártevők alapján. Különböztethetünk például a termékek között - a felhasználási célra tekintettel - a kikelés előtti (preemergens) és a kikelés utáni (postemergens), illetve az egyszikű vagy kétszikű növényvédő szerek között. A Versenytanács a Vj-181/2001. sz. határozatában megállapította, hogy az egyes növényekre, azon belül is egyes gyomok-kártevők ellen alkalmazható szerek nem felcserélhetőek, így ezen adottságok alapján elképzelhető további piaci szegmensek elkülönítése.

51. Az eljárás alá vont termékei tekintetében a vizsgálat több olyan, azokat helyettesítő terméket azonosított, amelyek képesek vállalkozás által forgalmazott termékeket kiváltani és helyettesíteni, mind a felhasználási cél, mind pedig az ár szempontjából.

52. A rendelkezésre álló információk alapján az eljárás alá vont vállalkozás által gyártott – a 17. pontban meghatározott – termékek tekintetében a Versenytanács, tekintettel az érintett piac szerkezetére és az adott termékek helyettesíthetőségére, nem látta megállapíthatónak a gazdasági erőfölény fennállását.

53. A Versenytanács a fentebb kifejtettek alapján az eljárás megszüntetését látta indokoltnak.

3. Eljárási kérdések

54. A Tpv. 72. § (1) a) pontja szerint a Versenytanács az eljárást a vizsgáló jelentése alapján megszünteti, ha nem látja indokoltnak annak folytatását, illetve megállapítja, hogy az eljárás alá vont ügyfél a törvénybe ütköző magatartás hiányában nem marasztalható el. A 73. § szerint a Versenytanács akkor tűz ki tárgyalást, ha - egyebek mellett – a 72. § (1) a) pont szerinti intézkedésre „nincs szükség”. A 73. § a Versenytanács előzetes álláspontjának megküldését tárgyalás kitűzése esetére írja elő. E jogszabályi rendelkezések alapján, amennyiben a vizsgáló által feltárt tényállás alapján további bizonyítás nélkül is egyértelműen megállapítható, hogy az eljárás alá vontak magatartása csekély piaci részesedésük okán nem ütközik a Tpv. 11. §-ába, és az eljárás további szakaszában sem várható ezzel ellentétes álláspontot eredményező bizonyíték előkerülése, úgy a Versenytanács tárgyalás kitűzése nélkül is dönthet az eljárás megszüntetéséről. Jelen eljárásban a Versenytanács indokoltnak látta alkalmazni e fordulatot.

55. A Tpv. 77. § j) pontja alapján a Tpv. 72. § (1) a) pontja szerinti – tárgyaláson kívüli - eljárás megszüntetés is érdemi határozatnak minősül. A jogorvoslati jogot ennek megfelelően a Tpv. 83. § biztosítja.

Budapest, 2005. június 2.